Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS DOM (fjärde avdelningen i utökad sammansättning)

den 16 december 2020*

”Konkurrens – Företagssammanslutning – Hastighetsåkning på skridskor – Beslut i vilket en överträdelse av artikel 101 FEUF konstateras – Ett idrottsförbunds regelverk – Förenlighet mellan konkurrensrätten och idrottens särskilda särdrag – Vadhållning avseende idrottstävlingar – Idrottens skiljedomstol – Riktlinjer för bötesberäkning – Territoriellt tillämpningsområde för artikel 101 FEUF – Konkurrensbegränsning genom syfte – Korrigeringsåtgärder”

I mål T-93/18,

International Skating Union, Lausanne (Schweiz), företrätt av advokaten J.-F. Bellis,

sökande,

mot

Europeiska kommissionen, företrädd av H. van Vliet, G. Meessen och F. van Schaik, samtliga i egenskap av ombud,

svarande,

med stöd av

Mark Jan Hendrik Tuitert, Hoogmade (Nederländerna),

Niels Kerstholt, Zeist (Nederländerna),

och

European Elite Athletes Association, Amsterdam (Nederländerna),

företrädda av advokaterna B. Braeken och J. Versteeg,

intervenienter,

angående en talan enligt artikel 263 FEUF om ogiltigförklaring av kommissionens beslut C(2017) 8230 final av den 8 december 2017 om ett förfarande enligt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet (ärende AT.40208 – Internationella skridskoförbundets behörighetsregler),

meddelar

* Rättegångsspråk: engelska.

TRIBUNALEN (fjärde avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av ordföranden S. Gervasoni samt domarna L. Madise, P. Nihoul, R. Frendo (referent) och J. Martín y Pérez de Nanclares,

justitiesekreterare: handläggaren E. Artemiou,

efter den skriftliga delen av förfarandet och förhandlingen den 12 juni 2020,

följande

Dom

I. Bakgrund till tvisten

A. Internationella skridskoförbundet

1 International Skating Union (Internationella skridskoförbundet) (nedan kallat ISU) är det internationella idrottsförbund som erkänts av Internationella olympiska kommittén (IOK) som ansvarigt för regleringen och förvaltningen av idrottsgrenarna konståkning och hastighetsåkning på skridsko på global nivå.

2 ISU består av nationella förbund som förvaltar konståkning och hastighetsåkning på skridsko på nationell nivå (nedan kallade medlemsförbunden). Medlemsförbunden består i sin tur av lokala skridskoklubbar och skridskoföreningar, i vilka idrottare som utövar hastighetsåkning eller konståkning som ekonomisk verksamhet är enskilda medlemmar.

3 ISU bedriver även näringsverksamhet, genom att det anordnar och äger rättigheterna till de viktigaste internationella tävlingarna i hastighetsåkning på skridsko. De internationella tävlingar som ISU anordnar omfattar bland annat världsmästerskap (VM) och Europamästerskap (EM) i hastighetsåkning på skridsko på lång respektive kort bana (Short Track), världscupen i hastighetsåkning på skridskor på lång bana och världscupen i hastighetsåkning på skridskor på kort bana (Short Track). ISU anordnar dessutom skridskotävlingarna i de olympiska vinterspelen i form av internationella tävlingar.

B. ISU:s regelverk

4 I egenskap av det organ som ansvarar för förvaltningen av konståkning och hastighetsåkning på skridskor på global nivå ansvarar ISU bland annat för att fastställa vilka medlemskapsregler som dess medlemsförbund och enskilda skridskoåkare är skyldiga att följa.

5 ISU:s regelverk består av dess stadgar, som omfattar ISU:s stiftelseurkund, processuella bestämmelser, allmänna och särskilda föreskrifter, tekniska föreskrifter, etiska kod, antidopningsregler, regler om antidopningsförfaranden samt alla gällande meddelanden från ISU.

6 I detta regelverk har det i punkterna 102 och 103 i ISU:s allmänna föreskrifter (nedan kallade behörighetsreglerna) bland annat fastställts på vilka villkor skridskoåkare äger rätt att delta i tävlingar i hastighetsåkning på skridsko och konståkningstävlingar som omfattas av ISU:s behörighet. Sedan år 1998 innehåller behörighetsreglerna ett ”övergripande system med förhandstillstånd” (nedan kallat systemet med förhandstillstånd), enligt vilket skridskoåkare endast får delta i tävlingar som har godkänts av ISU och/eller av dess medlemsförbund, som anordnas av företrädare som har godkänts av

ISU och som genomförs i enligt med ISU:s föreskrifter. I förevarande mål är de relevanta versionerna av behörighetsreglerna de versioner som gällde i juni 2014 (nedan kallade 2014 års behörighetsregler) respektive juni 2016 (nedan kallade 2016 års behörighetsregler).

7 Vad gäller 2014 års behörighetsregler följer det av en kombinerad läsning av punkterna 102.2 c, 102.7 och 103.2 att professionella skridskoåkare och företrädare för ISU som deltar i en tävling som inte godkänts av ISU eller ett av dess medlemsförbund riskerar att uteslutas på livstid från alla tävlingar som ISU anordnar.

8 Enligt punkt 102.1 a i) i 2014 års behörighetsregler har en person ”rätt att delta i de verksamheter och tävlingar som omfattas av ISU:s behörighet, om denna person följer ISU:s principer och policyriktlinjer, såsom dessa har angetts i ISU:s stadgar”.

9 I punkt 102.1 a ii) föreskrevs det från och med år 2002 att ”behörighetsvillkoret [hade] utformats för att på lämpligt sätt skydda ISU:s ekonomiska och andra intressen, eftersom ISU:s intäkter används för att förvalta och utveckla ISU:s idrottsgrenar och för att stödja ISU:s medlemsförbund och deras skridskoåkare”.

10 I juni 2016 gjordes en översyn av behörighetsreglerna, bland annat för att ändra reglerna för åläggande av sanktionsåtgärder. I enlighet med punkt 102.7 avgörs sedan dess valet av sanktionsåtgärd mot en idrottare som deltar i en tävling som omfattas av ISU:s behörighet men som inte har godkänts av ISU av hur allvarlig överträdelsen anses vara. Systemet innebär att idrottaren ges en varning vid första överträdelsen, stängs av i upp till 5 år vid deltagande i icke godkända tävlingar om deltagandet beror på försumlighet, stängs av i upp till 10 år vid medvetet deltagande i icke godkända tävlingar och stängs av på livstid vid mycket allvarliga överträdelser, och särskilt vid deltagande i icke godkända tävlingar som äventyrar ISU:s integritet och behörighet.

11 Hänvisningen i 2014 års behörighetsregler till ett lämpligt skydd för ISU:s ekonomiska intressen togs dessutom bort i 2016 års version. I den nya artikel 102.1 a ii) föreskrivs numera att ”behörighetsvillkoret har utformats för att på lämpligt sätt skydda [ISU:s] etiska värden, stadgeenliga mål och andra berättigade intressen, eftersom ISU:s intäkter används för att förvalta och utveckla ISU:s idrottsgrenar och för att stödja ISU:s medlemsförbund och deras skridskoåkare”.

12 Det ska dessutom påpekas att sedan den 30 juni 2006 föreskrivs i artikel 25 i ISU:s stiftelseurkund (nedan kallad skiljedomsreglerna) att skridskoåkare endast kan väcka talan mot ett beslut om avslag på en tillståndsansökan vid Idrottens skiljedomstol (CAS) i Lausanne (Schweiz).

13 Den 25 oktober 2015 offentliggjorde ISU meddelande nr 1974, med titeln ”Öppna internationella tävlingar”, som definierade vilket förfarande som ska följas för att få tillstånd att anordna en öppen internationell tävling inom ramen för systemet med förhandstillstånd. Förfarande ska följas av både medlemsförbund och utomstående aktörer.

14 I meddelande nr 1974 föreskrivs att alla tävlingar måste godkännas i förväg av ISU:s råd och anordnas i enlighet med ISU:s föreskrifter. Vad gäller fristen för att inge en ansökan om tillstånd görs det i meddelandet en åtskillnad mellan medlemsförbunden och utomstående aktörer som vill anordna tävlingar. Utomstående aktörer måste nämligen ansöka om tillstånd minst sex månader före det planerade tävlingsdatumet, medan fristen för medlemsförbunden är tre månader.

15 I meddelande nr 1974 fastställs även en mängd allmänna, finansiella, tekniska, idrottsliga och etiska krav som en arrangör måste uppfylla. För det första framgår det av detta meddelande att varje tillståndsansökan ska åtföljas av teknisk och idrottslig information, såsom platsen för tävlingen och vilka belopp som betalas ut i prispengar, liksom allmän och finansiell information, såsom bland annat affärsplaner, budget och de tv-sändningar av evenemanget som planeras. För att uppfylla de etiska kraven är arrangörerna och alla som samarbetar med dessa skyldiga att avge en förklaring om att de

godtar ISU:s etiska kod och lovar att inte vara involverade i vadhållningsverksamhet. I meddelande nr 1974 föreskrivs slutligen att ISU förbehåller sig rätten att begära kompletterande upplysningar i samband med vart och ett av dessa krav.

16 Vad särskilt gäller de etiska kraven föreskrivs det sedan den 25 januari 2012 i artikel 4 h) i ISU:s etiska kod att alla som samarbetar med ISU, oavsett på vilket sätt, ska ”avhålla sig från att delta i någon form av vadhållning eller från att stödja någon form av vadhållning eller hasardspel i samband med tävlingar eller verksamheter som omfattas av ISU:s behörighet”.

17 Meddelande nr 1974 ger ISU rätt att bifalla eller avslå en tillståndsansökan, särskilt på grundval av de krav som anges i meddelandet och som sammanfattas i punkt 15 ovan samt på grundval av ISU:s grundläggande syften, såsom dessa definieras i ”framför allt” artikel 3.1 i ISU:s stiftelseurkund. I artikel 3.1 i ISU:s stiftelseurkund föreskrivs i huvudsak att ISU:s mål är att reglera, styra och främja de båda skridskogrenarna.

18 För det fall tillståndsansökan avslås kan sökanden enligt meddelande nr 1974 överklaga ISU:s beslut till CAS, efter att ha undertecknat ett avtal om skiljeförfarande i enlighet med dess processuella bestämmelser.

19 I meddelande nr 1974 föreskrivs vidare att varje arrangör är skyldig att betala en solidaritetsavgift till ISU, vars storlek fastställs från fall till fall, i syfte att främja och utveckla de idrotter som omfattas av ISU:s behörighet på lokal nivå.

II. Bakgrund till tvisten

A. Det administrativa förfarandet

20 Den 23 juni 2014 mottog Europeiska kommissionen ett klagomål från två av intervenienterna, Mark Jan Hendrik Tuitert och Niels Kersholt, som är professionella skridskoåkare (nedan kallade klagandena), om att 2014 års behörighetsregler var oförenliga med artiklarna 101 och 102 FEUF. Klagandena har bland annat anfört att dessa regler hindrade dem från att delta i en tävling i hastighetsåkning på skridskor som det koreanska bolaget Icederby International Co. Ltd planerade att arrangera i Dubai (Förenade Arabemiraten) år 2014 (nedan kallad Dubai Grand Prix). Tävlingen skulle genomföras i ett nytt format, där skridskoåkare som normalt tävlar i långbana och skridskoåkare som normalt tävlar i kortbana skulle tävla mot varandra på en specialbyggd isbana.

21 Den 5 oktober 2015 beslutade kommissionen att inleda ett förfarande mot ISU i enlighet med artikel 2.1 i kommissionens förordning (EG) nr 773/2004 av den 7 april 2004 om kommissionens förfaranden enligt artiklarna [101] och [102 FEUF] (EUT L 123, 2004, s. 18).

22 Den 8 januari 2016 upplyste ISU kommissionen om att ISU planerade att ändra behörighetsreglerna. Ändringarna godkändes av ISU:s kongress och trädde i kraft den 11 juni 2016.

23 Den 27 september 2016 översände kommissionen ett meddelande om invändningar till ISU, som besvarade detta den 16 januari 2017.

24 Den 1 februari 2017 hölls en *hearing* inom ramen för kommissionens administrativa förfarande.

25 Den 27 april 2017 gjorde ISU ett antal åtaganden för att undanröja kommissionens farhågor på konkurrensområdet. Kommissionen ansåg emellertid att åtagandena inte var tillräckliga för att inom rimlig tid undanröja dess farhågor.

26 Den 6 oktober 2017 skickade kommissionen en skrivelse med en redogörelse för de faktiska omständigheterna till ISU. ISU besvarade skrivelsen den 25 oktober 2017.

27 Den 30 oktober 2017 gjorde ISU en mängd nya åtaganden för att undanröja kommissionens farhågor; kommissionen fann på nytt att dessa åtaganden var otillräckliga.

28 Den 8 december 2017 antog kommissionen beslut C(2017) 8230 final om ett förfarande enligt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet (ärende AT.40208 – Internationella skridskoförbundets behörighetsregler) (nedan kallat det angripna beslutet).

B. Det angripna beslutet

1. Relevant marknad

29 Kommissionen fann att den relevanta marknaden i förevarande mål var världsmarknaden för organisering och kommersiellt utnyttjande av hastighetsåkning på skridskor (nedan kallad den relevanta marknaden). Med hänsyn till ISU:s roll som arrangör av de viktigaste tävlingarna och det organ som reglerar idrottsgrenen, ansåg kommissionen att behörighetsreglerna begränsade konkurrensen även vid en snävare definition av marknaden (skäl 115 i det angripna beslutet).

30 Kommissionen konstaterade att ISU kunde påverka konkurrensen på den relevanta marknaden, eftersom ISU var det styrande organet och det enda organ som reglerade hastighetsåkning på skridskor samt hade befogenhet att godkänna internationella skridskotävlingar. ISU ansvarar dessutom för anordnandet av de viktigaste tävlingarna inom hastighetsåkning på skridsko. Dess starka position på marknaden bekräftas av att med undantag av ISU och dess medlemsförbund har inget företag med framgång lyckats ta sig in på den relevanta marknaden (skälen 116–134 i det angripna beslutet).

2. Tillämpning av artikel 101.1 FUEF

31 Kommissionen ansåg att ISU var en företagssammanslutning och att behörighetsreglerna utgjorde ett beslut av en företagssammanslutning i den mening som avses i artikel 101.1 FEUF (skälen 147–152 i det angripna beslutet).

32 I avsnitt 8.3 i det angripna beslutet slog kommissionen fast att behörighetsreglerna, både i 2014 och 2016 års version, hade till syfte att begränsa konkurrensen i den mening som avses i artikel 101.1 FEUF. Kommissionen ansåg i huvudsak att nämnda regler begränsade möjligheterna för professionella skridskoåkare att fritt delta i internationella tävlingar som anordnas av utomstående aktörer och att de därför berövade potentiella arrangörer av konkurrerande tävlingar möjligheten att anlita de idrottare som de behövde för att kunna anordna sina tävlingar. Kommissionen kom fram till sin slutsats efter att ha undersökt innehållet i dessa regler, deras syften, deras ekonomiska och rättsliga sammanhang samt ISU:s subjektiva avsikt att utestänga utomstående arrangörer (skälen 162–188 i det angripna beslutet).

33 Efter att ha slagit fast att behörighetsreglerna kunde kvalificeras som en konkurrensbegränsning genom syfte påpekade kommissionen att det inte var nödvändigt att analysera behörighetsreglernas verkningar. I avsnitt 8.4 i det angripna beslutet redogjorde kommissionen emellertid även för skälen till att den anser att dessa regler även i praktiken begränsar konkurrensen (skälen 189–205 i det angripna beslutet).

34 I avsnitt 8.5 i det angripna beslutet undersökte kommissionen huruvida behörighetsreglerna eventuellt faller utanför tillämpningsområdet för artikel 101 FUEF. Kommissionen påpekade i detta avseende att dessa regler inte enbart tjänar rent legitima syften, utan även svarar mot ISU:s övriga intressen,

däribland ISU:s ekonomiska intressen. Enligt kommissionen utgör behörighetsreglerna inte en naturlig del av de legitima mål som eftersträvas, och de står under alla omständigheter inte i proportion till de aktuella målen (skälen 220 och 225–266 i det angripna beslutet).

3. Bedömning av skiljedomsreglerna

35 I avsnitt 8.7 i det angripna beslutet medgav kommissionen att skiljeförfarandet utgjorde en allmänt accepterad metod för att lösa tvister och att ingåendet av en skiljeklausul inte i sig utgjorde en konkurrensbegränsning. Kommissionen ansåg emellertid att ISU:s skiljedomsregler förstärkte de konkurrensbegränsningar som behörighetsreglerna gett upphov till (skäl 269 i det angripna beslutet).

36 Denna slutsats grundades för det första på den omständigheten att skiljedomsreglerna enligt kommissionen försvårar möjligheterna till ett effektivt domstolsskydd mot eventuella beslut från ISU om avslag på en tillståndsansökan, vilket inte är förenligt med artikel 101 FEUF. För det andra påpekade kommissionen att idrottarna var tvungna att godta skiljedomsreglerna och CAS exklusiva behörighet (skälen 270–276 i det angripna beslutet).

4. Artikeldelen

37 I artikeldelen i det angripna beslutet slog kommissionen fast följande:

”Artikel 1

Internationella skridskoförbundet har överträtt artikel 101 [FEUF] och artikel 53 i EES-avtalet genom att anta och tillämpa behörighetsreglerna, särskilt punkterna 102 och 103 i ISU:s allmänna föreskrifter från 2014 och ISU:s allmänna föreskrifter från 2016, beträffande hastighetsåkning på skridskor. Överträdelsen inleddes i juni 1998 och pågår fortfarande.

Artikel 2

Internationella skridskoförbundet ska inom 90 dagar från delgivningen av detta beslut upphöra med den överträdelse som anges i artikel 1 och underrätta kommissionen om alla åtgärder som har vidtagits i detta syfte.

Internationella skridskoförbundet ska avstå från att upprepa varje handling eller beteende som beskrivs i artikel 1 och från varje handling eller beteende som har samma eller motsvarande syfte eller verkan.

…

Artikel 4

Om Internationella skridskoförbundet inte följer föreläggandena i artikel 2 ska kommissionen ålägga ett löpande vite motsvarande 5 % av förbundets genomsnittliga dagliga omsättning under föregående år.”

III. Förfarande och parternas yrkande

38 ISU har väckt förevarande talan genom en ansökan som inkom till tribunalens kansli den 19 februari 2018.

39 Den 17 maj 2018 ingav kommissionen sitt svaromål till tribunalens kansli.

40 Genom handlingar som inkom till tribunalens kansli den 1 juni 2018 ansökte European Elite Athletes Association och klagandena om att få intervenera till stöd för kommissionens yrkanden.

41 Interventionsansökningarna delgavs parterna, som inte hade några invändningar mot dem. De begärde emellertid, i enlighet med artikel 144 i tribunalens rättegångsregler, att vissa konfidentiella uppgifter i akten i målet inte skulle tillställas intervenienterna och ingav i detta syfte en icke-konfidentiell version av de aktuella handlingarna.

42 Genom beslut av den 12 september 2018 biföll ordföranden på sjunde avdelningen interventionsansökningarna.

43 I samband med att sammansättningen av tribunalens avdelningar ändrades utsågs den 25 mars 2019 en ny referent på femte avdelningen. I enlighet med artikel 27.5 i rättegångsreglerna tilldelades målet följaktligen denna avdelning

44 I samband med att sammansättningen av tribunalens avdelningar ändrades förordnades referenten den 16 oktober 2019 att tjänstgöra på fjärde avdelningen. I enlighet med artikel 27.5 i rättegångsreglerna tilldelades målet följaktligen denna avdelning.

45 På förslag av fjärde avdelningen beslutade tribunalen med tillämpning av artikel 28 i rättegångsreglerna den 20 december 2019 att hänskjuta målet till en avdelning i utökad sammansättning.

46 På förslag av referenten beslutade tribunalen (fjärde avdelningen i utökad sammansättning), som en åtgärd för processledning enligt artikel 89 i rättegångsreglerna, att inleda den muntliga delen av förfarandet och att ställa skriftliga frågor som parterna skulle besvara under förhandlingen. På tribunalens anmodan inkom ISU dessutom med en kopia av meddelande nr 1974.

47 ISU har yrkat att tribunalen ska

– ogiltigförklara det angripna beslutet, och

– förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

48 Kommissionen har yrkat att tribunalen ska

– ogilla talan, och

– förplikta ISU att ersätta rättegångskostnaderna.

49 Intervenienterna har yrkat att tribunalen ska ogilla talan.

IV. Rättslig bedömning

50 Till stöd för sin talan har ISU åberopat åtta grunder. Som första grund har ISU gjort gällande att motiveringen till det angripna beslutet är motsägelsefull. I den andra och tredje grunden har ISU bestritt att behörighetsreglerna har till syfte och får till följd att konkurrensen begränsas. I den fjärde grunden har ISU kritiserat kommissionens bedömning av huruvida behörighetsreglerna är nödvändiga och proportionerliga i förhållande till målet att skydda skridskosportens integritet mot de risker som är förknippade med sportvadhållning. Som femte grund har ISU invänt mot att kommissionen beaktade ISU:s beslut att inte godkänna evenemanget Dubai Grand Prix, eftersom detta beslut inte omfattas av det territoriella tillämpningsområdet för artikel 101 FEUF. Genom sin sjätte grund har ISU bestritt att dess skiljedomsregler förstärker den konstaterade konkurrensbegränsningen. I sin sjunde grund har ISU gjort gällande att kommissionen åsidosatt artikel 7 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den

16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna [101] och [102 FEUF] (EGT L 1, 2003, s. 1) genom att i artikel 2 i det angripna beslutet ålägga korrigeringsåtgärder som inte har något samband med den konstaterade överträdelsen. Genom sin åttonde grund har ISU bestritt artikel 4 i det angripna beslutet av samma skäl som åberopats till stöd för den sjunde grunden, samt på grund av korrigeringsåtgärdernas vaga och otydliga karaktär.

51 Kommissionen har, med stöd av intervenienterna, bestritt samtliga ISU:s argument.

A. Den första grunden: Motiveringen till det angripna beslutet är motsägelsefull

52 Genom sin första grund har ISU gjort gällande att det angripna beslutet är rättsstridigt, eftersom det grundar sig på en uppenbart motsägelsefull motivering.

53 Enligt fast praxis utgör den motiveringsskyldighet som föreskrivs i artikel 296 andra stycket FEUF en väsentlig formföreskrift som ska särskiljas från frågan huruvida motiveringen är hållbar, vilken ska hänföras till frågan huruvida den omtvistade rättsakten är lagenlig i materiellt hänseende (se dom av den 29 september 2011, Elf Aquitaine/kommissionen, C-521/09 P, EU:C:2011:620, punkt 146 och där angiven rättspraxis, dom av den 11 juli 2013, Ziegler/kommissionen, C-439/11 P, EU:C:2013:513, punkterna 114 och 115, och dom av den 13 december 2016, Printeos m.fl./kommissionen, T-95/15, EU:T:2016:722, punkt 44), så att tribunalen inte inom ramen för en kontroll av huruvida motiveringsskyldigheten har iakttagits kan bedöma lagenligheten av de grunder som kommissionen har åberopat för att motivera sitt beslut. Härav följer att de anmärkningar och argument inom ramen för en grund avseende bristfällig eller otillräcklig motivering, som syftar till att ifrågasätta huruvida det angripna beslutet är välgrundat, är verkningslösa och saknar relevans (se dom av den 15 juni 2005, Corsica Ferries France/kommissionen, T-349/03, EU:T:2005:221, punkterna 58 och 59 och där angiven rättspraxis).

54 I förevarande mål har ISU till stöd för sin första grund anfört en rad argument som ifrågasätter huruvida det angripna beslutet är välgrundat. I enlighet med den rättspraxis som anförts ovan i punkt 53 ska dessa argument därför anses sakna relevans inom ramen för förevarande grund. För att pröva den första grunden är det därför endast nödvändigt att kontrollera huruvida skälen i det angripna beslutet är motsägelsefulla, vilket ISU har påstått.

55 ISU har i huvudsak gjort gällande att skälen i det angripna beslutet är motsägelsefulla, eftersom kommissionen fann att behörighetsreglerna i sig begränsade konkurrensen, utan att konstatera att systemet med förhandstillstånd, som behörighetsreglerna ingår i, inte eftersträvade legitima mål. Denna motsägelse blir ännu tydligare genom den omständigheten att kommissionen har bekräftat att ISU kunde få överträdelsen att upphöra och samtidigt behålla sitt system med förhandstillstånd.

56 Av rättspraxis framgår att motiveringen ska vara logisk och särskilt inte innehålla motsägelser som kan hindra förståelsen av de skäl som ligger bakom den omtvistade rättsakten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 10 juli 2008, Bertelsmann och Sony Corporation of America/Impala, C-413/06 P, EU:C:2008:392, punkt 169, och dom av den 29 september 2011, Elf Aquitaine/kommissionen, C-521/09 P, EU:C:2011:620, punkt 151).

57 I förevarande mål fann kommissionen att behörighetsreglerna, såsom dessa hade antagits och tillämpats av ISU på den relevanta marknaden, begränsade konkurrensen genom både sitt syfte och sitt resultat i den mening som avses i artikel 101 FEUF (se avsnitten 8.3–8.5 i det angripna beslutet).

58 Av avsnitt 8.5 i det angripna beslutet framgår att ISU under det administrativa förfarandet hade gjort gällande att behörighetsreglerna inte omfattades av förbudet i artikel 101 FEUF, bland annat eftersom det system med förhandstillstånd som ingår i dessa regler är absolut nödvändigt för att säkerställa att alla arrangörer av tävlingar i hastighetsåkning på skridskor uppfyllde ISU:s standarder och mål.

59 I skäl 254 i det angripna beslutet konstaterade kommissionen att det i förevarande fall inte var nödvändigt att ta ställning till frågan huruvida ett system med förhandstillstånd ingick i strävan efter att uppnå legitima mål. Kommissionen anförde emellertid flera skäl till stöd för sin slutsats att det system med förhandstillstånd som ISU har infört inte stod i proportion till de mål som ISU eftersträvar och därför omfattas av förbudet i artikel 101 FEUF (se skälen 254–258 i det angripna beslutet).

60 För att komma fram till denna slutsats tillämpade kommissionen den rättspraxis enligt vilken varje beslut av en företagssammanslutning som begränsar en eller flera av parternas handlingsfrihet inte nödvändigtvis omfattas av förbudet i artikel 101.1 FEUF. Enligt denna rättspraxis omfattas begränsningar som följer av ett beslut av en företagssammanslutning inte av förbudet i artikel 101 FEUF om de uppfyller två kumulativa villkor. För det första ska begränsningen eftersträva legitima mål och för det andra ska den stå i proportion till dessa mål (se, för ett liknande resonemang, dom av den 18 juli 2006, Meca-Medina och Majcen/kommissionen, C-519/04 P, EU:C:2006:492, punkt 42).

61 Såsom angetts ovan i punkt 59 anförde kommissionen i förevarande mål flera skäl till stöd för sin slutsats att systemet med förhandstillstånd inte uppfyllde det andra kriteriet i den rättspraxis som anförts i punkt 60 ovan, nämligen proportionalitetskriteriet. Eftersom kriterierna i denna rättspraxis är kumulativa var kommissionen inte skyldig att i det angripna beslutet ta ställning till huruvida systemet i fråga i sig eftersträvade legitima mål och kommissionen grundade därför inte sitt beslut på en motsägelse.

62 I skäl 339 i det angripna beslutet medgav kommissionen visserligen att det var möjligt för ISU att upphöra med den konstaterade överträdelsen och samtidigt behålla ett system med förhandstillstånd. Detta konstaterande motsäger emellertid inte slutsatsen att behörighetsreglerna begränsar konkurrensen, eftersom en förutsättning för kommissionens eventuella godkännande av ett sådant system är att ”väsentliga ändringar” görs för att överträdelsen ska upphöra, det vill säga ändringar som syftar till att neutralisera systemets oproportionerliga karaktär. Härav följer att kommissionen, i motsats till vad ISU har gjort gällande, inte har godkänt ISU:s system med förhandstillstånd, såsom det utformats, och därför inte heller har grundat sitt beslut på en motsägelsefull motivering.

63 Talan kan således inte vinna bifall såvitt avser den första grunden.

B. Den andra, den tredje och den fjärde grunden: Behörighetsreglerna syftar inte till att begränsa konkurrensen och får inte till resultat att konkurrensen begränsas och omfattas därför inte av tillämpningsområdet för artikel 101 FEUF

64 Genom sin andra, sin tredje och sin fjärde grund har ISU dels bestritt kommissionens bedömning av huruvida det föreligger en konkurrensbegränsning, dels bestritt kommissionens slutsats att behörighetsreglerna omfattas av förbudet i artikel 101 FEUF. Tribunalen anser att dessa grunder bör prövas tillsammans.

65 För att omfattas av förbudet enligt artikel 101.1 FEUF ska ett beslut av en företagssammanslutning ha ”till syfte eller resultat” att hindra, begränsa eller snedvrida konkurrensen på den inre marknaden. Enligt fast rättspraxis alltsedan domen av den 30 juni 1966, LTM (56/65, EU:C:1966:38), medför den omständigheten att detta rekvisit är alternativt, vilket markeras genom konjunktionen ”eller”, först att själva syftet med företagssammanslutningens beslut måste beaktas (se, för ett liknande resonemang, dom av den 26 november 2015, Maxima Latvija, C-345/14, EU:C:2015:784, punkt 16, och dom av den 20 januari 2016, Toshiba Corporation/kommissionen, C-373/14 P, EU:C:2016:26, punkt 24).

66 Begreppet konkurrensbegränsning genom syfte kan endast tillämpas på vissa typer av samordning mellan företag som, redan till sin art, är av ett slag som är så pass skadlig för den normala konkurrensen att det kan anses att någon bedömning av deras effekter inte behövs (se, för ett

liknande resonemang dom av den 30 juni 1966, LTM, 56/65, EU:C:1966:38, s. 359, dom av den 11 september 2014, CB/kommissionen, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, punkterna 49, 50 och 58 och där angiven rättspraxis, och dom av den 16 juli 2015, ING Pensii, C-172/14, EU:C:2015:484, punkt 31).

67 Enligt domstolens praxis ska frågan huruvida ett beslut av en företagssammanslutning kan anses vara tillräckligt skadligt för att anses vara en konkurrensbegränsning genom syfte i den mening som avses i artikel 101.1 FEUF prövas i förhållande till innehållet i beslutets bestämmelser, de mål som eftersträvas med beslutet samt det ekonomiska och juridiska sammanhang som beslutet ingår i (se dom av den 16 juli 2015, ING Pensii, C-172/14, EU:C:2015:484, punkt 33 och där angiven rättspraxis).

68 I förevarande mål är det således nödvändigt att pröva behörighetsreglernas påstådda syfte och deras särskilda sammanhang, däribland särskilt idrottsförbundens befogenhet att bevilja tillstånd att anordna tävlingar, för att kontrollera huruvida kommissionen gjorde en riktig bedömning när den ansåg att behörighetsreglerna utgjorde en konkurrensbegränsning genom syfte.

1. De skyldigheter som åligger ett idrottsförbund som har befogenhet att bevilja tillstånd att anordna tävlingar

69 ISU har gjort gällande att den rättspraxis som domen av den 1 juli 2008, MOTOE (C-49/07, EU:C:2008:376, punkterna 51 och 52) (se fotnot 267 i det angripna beslutet) har gett upphov till inte är tillämplig i förevarande mål, eftersom denna rättspraxis rör tillämpningen av artiklarna 102 och 106 FEUF, och inte artikel 101 FEUF som i förevarande mål.

70 Tribunalen erinrar om att det av nämnda rättspraxis följer att när vissa bestämmelser anförtror en juridisk person, som själv arrangerar och kommersiellt utnyttjar tävlingar, uppgiften att godkänna ansökningar om tillstånd att anordna sådana tävlingar, så ges denne därigenom en uppenbar fördel i förhållande till sina konkurrenter. Ett företag som har beviljats en sådan rättighet kan hindra andra aktörers tillträde till den relevanta marknaden. Utövandet av denna regleringsbefogenhet måste därför omgärdas av begränsningar, skyldigheter eller kontroll, för att undvika att den juridiska personen i fråga kan snedvrida konkurrensen genom att gynna de tävlingar som denne själv anordnar eller är med och anordnar (se, för ett liknande resonemang, dom av den 1 juli 2008, MOTOE, C-49/07, EU:C:2008:376, punkterna 51 och 52).

71 Tribunalen konsterarar emellertid att det av domen av den 28 februari 2013, Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas (C-1/12, EU:C:2013:127, punkterna 88 och 92), följer att domstolen tillämpade denna rättspraxis analogt i ett mål om tillämpning av artikel 101 FEUF på bestämmelser som antagits av en företagssammanslutning som både var en aktör och regleringsorgan på den relevanta marknaden, såsom i förevarande mål. ISU:s argument att den rättspraxis som anförts i punkt 70 ovan endast är tillämplig i ett mål som rör tillämpning av artiklarna 102 och 106 FEUF, kan således inte godtas.

72 Enligt ISU motiverar domen av den 28 februari 2013, Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas (C-1/12, EU:C:2013:127, punkterna 88 och 92), dessutom inte en tillämpning av den rättspraxis som anförts i punkt 70 i förevarande mål, eftersom domstolen i den domen tillämpade denna rättspraxis vid bedömningen av en konkurrensbegränsning genom resultat och inte vid bedömningen av en konkurrensbegränsning genom syfte, såsom i förevarande mål. Av rättspraxis framgår emellertid att ett avtal i ett visst sammanhang kan ha ett konkurrensbegränsande syfte, medan det i andra sammanhang är nödvändigt att bedöma avtalets resultat (se, för ett liknande resonemang, dom av den 30 januari 2020, Generics (UK) m.fl., C-307/18, EU:C:2020:52, punkt 84). Härav följer att den omständigheten att domstolen i det målet kvalificerade stadgarna för samfundet för revisorer som en konkurrensbegränsning genom resultat inte hindrar att den rättspraxis som anförts i punkt 70 ovan kan tillämpas inom ramen för en bedömning av en konkurrensbegränsning genom syfte.

73 I förevarande mål har ISU, såsom framgår av punkt 4 ovan, befogenhet att utfärda föreskrifter för de idrottsgrenar som omfattas av dess behörighet. Även om det är riktigt att denna regleringsfunktion inte har delegerats till ISU av en offentlig myndighet, såsom var fallet i de mål som avgjordes genom de ovan i punkterna 70 och 71 nämnda domarna, utövar ISU icke desto mindre regleringsverksamhet, i egenskap av det enda internationella idrottsförbund som erkänts av IOK för de aktuella idrottsgrenarna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 26 januari 2005, Piau/kommissionen, T-193/02, EU:T:2005:22, punkt 78).

74 Det framgår dessutom av skälen 38–41 i det angripna beslutet att hastighetsåkning på skridsko för de allra flesta professionella skridskoåkare innebär mycket begränsade intäktsmöjligheter, vilket för övrigt inte har bestritts av ISU. Såsom kommissionen har konstaterat i skäl 172 i det angripna beslutet, vilket ISU inte heller har bestritt, anordnar ISU dessutom, eller kontrollerar anordnandet av, de viktigaste tävlingar i hastighetsåkning på skridsko som utövarna av denna gren måste delta i för att kunna försörja sig. Det ska dock erinras om att det i de behörighetsregler som fastställts inom ramen för ISU:s regleringsfunktion föreskrivs sanktionsåtgärder för skridskoåkare som delar i tävlingar som ISU inte har meddelat tillstånd för. Eftersom skridskoåkare inte har råd att missa de viktigaste tävlingarna som ISU anordnas måste utomstående aktörer som planerar att arrangera en tävling i hastighetsåkning på skridskor följaktligen inhämta ISU:s förhandstillstånd om de vill att skridskoåkarna ska delta i tävlingen.

75 Med beaktande av att ISU anordnar egna tävlingar och dessutom har befogenhet att godkänna tävlingar som anordnas av utomstående aktörer, konstaterar tribunalen att denna situation kan ge upphov till en intressekonflikt. Under dessa omständigheter följer det av den rättspraxis som anförts i punkterna 70 och 71 ovan att ISU, vid prövningen av tillståndsansökningarna, är skyldig att se till att dessa utomstående aktörer inte på ett otillbörligt sätt fråntas möjligheten att få till tillträde till marknaden på ett sådant sätt att konkurrensen på denna marknad snedvrids.

76 Tribunalen ska följaktligen pröva de argument som ISU har anfört mot kommissionens bedömning av behörighetsreglernas räckvidd och syfte, och samtidigt beakta den omständigheten att ISU vid utövandet av sin regleringsfunktion är skyldigt att iaktta de skyldigheter som följer av den rättspraxis som anförts i punkterna 70 och 71 ovan.

2. Behörighetsreglernas innehåll och syfte

77 Enligt fast praxis kan frågan huruvida en reglering är förenlig med de unionsrättsliga konkurrensreglerna inte bedömas på ett abstrakt sätt. Alla avtal mellan företag eller beslut av företagssammanslutningar som begränsar handlingsfriheten för en eller flera av parterna omfattas inte nödvändigtvis av förbudet i artikel 101.1 FEUF. Vid tillämpningen av den bestämmelsen på ett konkret fall är det nämligen nödvändigt att beakta det övergripande sammanhang i vilket beslutet av företagssammanslutningen i fråga har fattats eller för vilket det medför verkningar, och, mer specifikt, dess syften. Det ska vidare undersökas huruvida de konkurrensbegränsningar som bestämmelserna ger upphov till är en nödvändig följd av legitima syften och huruvida de är proportionerliga i förhållande till dessa (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 februari 2002, Wouters m.fl., C-309/99, EU:C:2002:98, punkt 97, och dom av den 18 juli 2006, Meca-Medina och Majcen/kommissionen, C-519/04 P, EU:C:2006:492, punkt 42).

78 När det gäller de mål som kan eftersträvas erinrar tribunalen om att det i artikel 165.1 andra stycket FEUF föreskrivs att unionen ska bidra till att främja europeiska idrottsfrågor och att den då ska beakta idrottens specifika karaktär, dess strukturer som bygger på frivilliga insatser samt dess sociala och pedagogiska funktion. Enligt artikel 165.2 FEUF ska målet för unionens insatser på detta område vara att utveckla idrottens europeiska dimension genom att främja rättvisa och öppenhet i idrottstävlingar och samarbetet mellan organisationer och myndigheter med ansvar för idrott samt genom att skydda idrottsutövarnas fysiska och moraliska integritet, särskilt när det gäller de yngsta utövarna.

79 Vid bedömningen av huruvida begränsningarna på idrottsområdet eventuellt kan motiveras ska därför den specifika karaktär som sport i allmänhet har och dess sociala och pedagogiska funktion beaktas (se, för ett liknande resonemang och analogt, dom av den 16 mars 2010, Olympique Lyonnais, C-325/08, EU:C:2010:143, punkt 40).

80 I förevarande mål har ISU bestritt kommissionens bedömning av innehållet i och syftet med behörighetsreglerna. ISU har i synnerhet gjort gällande att behörighetsreglerna eftersträvar det legitima målet att skydda skridskosportens integritet mot de risker som är förknippade med vadhållning.

a) Behörighetsreglernas innehåll

81 ISU har bestritt prövningen av innehållet i behörighetsreglerna och meddelande nr 1974. ISU har gjort gällande att nämnda regler kan utgöra en konkurrensbegränsning genom syfte endast om de helt förbjuder skridskoåkare från att delta i tävlingar som anordnas av utomstående aktörer, vilket inte är fallet i förevarande mål.

82 Detta argument kan inte godtas, eftersom ett beteende i så fall endast skulle kunna kvalificeras som konkurrensbegränsning genom syfte om all konkurrens på den relevanta marknaden har utestängts. Tribunalen konstaterar att kvalificeringen av ett beteende som konkurrensbegränsning genom syfte inte är förbehållen beslut av företagssammanslutningar som utestänger all konkurrens. Av rättspraxis framgår nämligen att denna kvalificering är tillämplig på varje beslut av företagssammanslutningar som i sig är tillräckligt skadligt för konkurrensen, med beaktande av beslutets innehåll, de mål som eftersträvas och det sammanhang som beslutet ingår i (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 september 2014, CB/kommissionen, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, punkt 53, och dom av den 19 mars 2015, Dole Food och Dole Fresh Fruit Europe/kommissionen, C-286/13 P, EU:C:2015:184, punkt 117).

83 ISU har vidare gjort gällande att det inte av någon av de omständigheter som kommissionen har beaktat går att dra slutsatsen att behörighetsreglerna har till syfte att begränsa konkurrensen. Enligt ISU beaktade kommissionen fyra omständigheter när den kvalificerade behörighetsreglerna som konkurrensbegränsning genom syfte, nämligen avsaknaden av ett direkt samband med legitima mål, sanktionsåtgärdernas stränghet, hänvisningen till skyddet för ISU:s ekonomiska intressen och avsaknaden av ett samband med en eller en serie tävlingar som anordnas av ISU.

1) Avsaknad av ett direkt samband med legitima mål

84 ISU har gjort gällande att konstaterandet att behörighetsreglerna inte har något direkt samband med legitima mål saknar grund.

85 Det ska för det första konstateras att det i behörighetsreglerna inte uttryckligen nämns vilka legitima mål som eftersträvas med reglerna. Som ISU har påpekat hänvisar visserligen punkt 102 sedan år 1998 till ”[ISU:s] principer och policyriktlinjer, såsom dessa anges i [ISU:s] stadgar och föreskrifter”, och anger, efter ändringen år 2016, att ”behörighetsvillkoret är utformat för att säkerställa ett lämpligt skydd för ISU:s etiska värden”. Även om dessa ”etiska värden” går att hitta i ISU:s etiska kod har det i ISU:s stadgar och föreskrifter inte uttryckligen angetts vad som avses med ”principer och policyriktlinjer” eller vilka dessa är. Dessa vaga formuleringar räcker därför inte i sig för att exakt identifiera vilka legitima mål som eftersträvades med behörighetsreglerna.

86 För det andra erinrar tribunalen om att från år 1998 och fram till offentliggörandet av meddelande nr 1974 den 20 oktober 2015 innehöll behörighetsreglerna inte något kriterium för att bevilja utomstående aktörer tillstånd att anordna öppna internationella tävlingar. Av detta följer att ISU:s

regelverk före offentliggörandet av detta meddelande hade luckor i fråga om kriterierna för att bevilja tillstånd att arrangera tävlingar, vilket innebar att det stod ISU fritt att vägra att godkänna de tävlingar som utomstående aktörer planerade att anordna.

87 Detta utrymme för skönsmässig bedömning ändrades i princip inte genom offentliggörandet av meddelande nr 1974, vilket kompletterade innehållet i behörighetsreglerna. Även om detta meddelande innehåller en uppräkning av ett antal allmänna, finansiella, tekniska, idrottsliga och etiska krav rör det sig likväl inte om en uttömmande förteckning, eftersom det i detta meddelande dessutom föreskrivs att ISU ska bifalla eller avslå en ansökan om tillstånd med beaktande av ”framför allt” de krav som anges i meddelandet, vilket ger ISU rätt att bifalla eller avslå en tillståndsansökan av andra skäl än dem som uttryckligen föreskrivs i meddelandet. Såsom angetts ovan i punkt 15 framgår det dessutom av innehållet i meddelande nr 1974 att ISU förbehåller sig rätten att begära ytterligare upplysningar från arrangörerna angående ovannämnda krav.

88 Det ska därför slås fast att alla krav i meddelande nr 1974 inte utgörs av tillståndskriterier som är klart avgränsade, öppet redovisade, icke-diskriminerande, kontrollerbara och som kan säkerställa lika tillgång för tävlingsarrangörerna till den relevanta marknaden (se, för ett liknande resonemang och analogt, dom av den 28 februari 2013, Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas, C-1/12, EU:C:2013:127, punkt 99).

89 Av dessa överväganden följer att ISU sedan år 1998, och även efter antagandet av meddelande nr 1974, hade ett stort utrymme för skönsmässig bedömning vid beslut om huruvida tävlingar som föreslagits av utomstående aktörer ska nekas tillstånd, inbegripet av skäl som inte uttryckligen angetts, vilket kunde leda till att beslut om avslag fattades på rättsstridiga grunder. Sett till dessa omständigheter gjorde kommissionen en riktig bedömning när den i skälen 163 och 185 i det angripna beslutet konstaterade att innehållet i behörighetsreglerna inte hade något direkt samband med de legitima mål som ISU hade åberopat under det administrativa förfarandet.

2) Sanktionsåtgärdernas stränghet

90 ISU har gjort gällande att sanktionsåtgärdernas stränghet inte är en relevant aspekt vid fastställandet av huruvida innehållet i dess system med förhandstillstånd har till syfte att begränsa konkurrensen.

91 Domstolen har dock redan slagit fast att bestämmelsers repressiva karaktär och omfattningen av de sanktionsåtgärder som kan vidtas vid överträdelse av dem kan ge negativa effekter på konkurrensen, eftersom sanktionsåtgärderna, om de går utöver vad som är nödvändigt för att idrottstävlingar ska kunna genomföras på ett riktigt sätt och för det fall det visar sig att det i slutändan saknas grund för dem, kan leda till att en idrottsutövare omotiverat stängs av från tävlingar och således kan snedvrida villkoren för utövandet av den aktuella idrottsverksamheten. (se, för ett liknande resonemang, dom av den 18 juli 2006, Meca-Medina och Majcen/kommissionen, C-519/04 P, EU:C:2006:492, punkt 47).

92 I förevarande mål riskerar de skridskoåkare som deltar i tävlingar som inte har godkänts av ISU eller av något av ISU:s medlemsförbund att bli föremål för sanktionsåtgärder. Av punkt 7 ovan framgår att fram till att behörighetsreglerna ändrades år 2016 föreskrevs en enda och extremt sträng sanktionsåtgärd i form av uteslutning på livstid i samtliga tillämpliga fall, oberoende av om det rörde sig om en första överträdelse eller om upprepade överträdelser. Det rörde sig således om en sträng sanktionsåtgärd. Härav följer att de begränsningar som följde av 2014 års behörighetsregler var uppenbart oproportionerliga i förhållande till målet att skydda skridskosportens integritet.

93 Såsom framgår av punkt 10 ovan mjukades visserligen sanktionssystemet upp år 2016, eftersom det inte längre föreskrivs en enda sanktionsåtgärd i form av uteslutning på livstid för samtliga överträdelser. Det ska dock påpekas, vilket ISU för övrigt inte har bestritt, att en skridskoåkares karriär i genomsnitt varar åtta år. Även om de sanktionsåtgärder som föreskrivs i 2016 års

behörighetsregler har tidsbegränsats till 5 respektive 10 år, är åtgärderna således fortfarande oproportionerliga i det att de bland annat är tillämpliga då någon deltar i tävlingar som en utomstående aktör anordnat utan tillstånd.

94 I 2016 års behörighetsregler fastställs inte heller exakt vilka villkor som ska vara uppfyllda för att de olika kategorierna av överträdelser ska kunna särskiljas från varandra. I synnerhet görs ingen tydlig åtskillnad mellan överträdelser som kvalificeras som ”mycket allvarliga” och övriga överträdelser. Härav följer att sanktionssystemet är föga förutsägbart och att det således föreligger en risk för godtycklig tillämpning, vilket innebär att sanktionsåtgärderna får en alltför avskräckande verkan.

95 Under dessa omständigheter utgör, i motsats till vad ISU har gjort gällande, strängheten i de sanktionsåtgärder som föreskrivs i behörighetsreglerna en särskilt relevant aspekt vid bedömningen av reglernas innehåll. Sanktionsåtgärdernas stränghet kan nämligen avhålla idrottare från att delta i tävlingar som ISU inte har godkänt, även om det inte finns något legitimt mål som kan motivera ett sådant avslagsbeslut, och kan följaktligen avskärma marknaden för potentiella konkurrenter som inte kan anlita de idrottare som behövs för att deras idrottstävlingar ska kunna anordnas.

3) Avsaknaden av ett samband mellan behörighetsreglerna och en eller en serie tävlingar som anordnas av ISU

96 ISU har gjort gällande att den omständigheten att dess behörighetsregler inte har något samband med en eller en serie tävlingar som anordnas av ISU inte är relevant för bedömningen av huruvida det föreligger en konkurrensbegränsning genom syfte.

97 Av skäl 166, jämfört med skäl 243, i det angripna beslutet framgår att kommissionen har kritiserat den omständigheten att behörighetsreglerna inte förenar åläggandet av en sanktionsåtgärd med villkoret att den icke godkända tävling som de berörda idrottarna deltog i måste ha ägt rum samtidigt som en tävling som anordnades av ISU. I själva verket är detta ett exempel på att det saknas ett direkt samband med de legitima mål som ISU åberopade under det administrativa förfarandet och på behörighetsreglernas stora, för att inte säga överdrivet stora, räckvidd. Dessa regler gör det nämligen möjligt för ISU att vidta sanktionsåtgärder mot idrottare som deltar i icke godkända tävlingar, även om ISU:s tävlingskalender inte innehåller någon annan tävling vid samma tidpunkt, och även om idrottarna i fråga av någon anledning inte kan delta i de tävlingar som anordnas av ISU. ISU:s invändning att slutsatsen i skälen 166 och 243 inte är relevant kan således inte godtas.

98 Argumenten angående hänvisningen till skyddet för ISU:s ekonomiska intressen undersöks i punkterna 106–111 nedan, inom ramen för analysen av behörighetsreglernas ändamål.

b) De mål som eftersträvas med behörighetsreglerna

99 ISU:s invändningar mot kommissionens prövning av behörighetsreglernas mål kan delas upp i två delar. För det första har ISU genom sin fjärde grund ifrågasatt slutsatsen att behörighetsreglerna inte kan motiveras av det legitima målet att skydda skridskosportens integritet mot de risker som är förknippade med vadhållning. Inom ramen för sin andra grund har ISU vidare gjort gällande att kommissionen inte har gjort en tillräckligt ingående analys av de eftersträvade målen, eftersom kommissionen åberopade hänvisningen till skyddet för ekonomiska intressen i 2014 års behörighetsregler till stöd för sin slutsats att behörighetsreglerna har till syfte att utestänga arrangörer av konkurrerande evenemang.

1) Den första delen: Behörighetsreglernas mål att skydda skridskosportens integritet mot de risker som är förknippade med vadhållning

100 Det ska påpekas att ISU under det administrativa förfarandet gjorde gällande att behörighetsreglerna eftersträvade flera olika mål som är karaktäristiska för sport. Inom ramen för förevarande mål har ISU, även om ISU har åberopat flera legitima mål, anfört detaljerade argument endast till stöd för det legitima målet att skydda skridskosportens integritet mot vadhållning.

101 Domstolen har redan slagit fast att skyddet för idrottens integritet utgör ett legitimt mål (dom av den 18 juli 2006, Meca-Medina och Majcen/kommissionen, C-519/04 P, EU:C:2006:492, punkt 43). Strävan efter att uppnå legitima mål är emellertid inte i sig tillräcklig för att förhindra att det anses föreligga en konkurrensbegränsning genom syfte, om medlen för att uppnå dessa mål strider mot bestämmelserna i artikel 101 FEUF (se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 april 2006, General Motors/kommissionen, C-551/03 P, EU:C:2006:229, punkt 64 och där angiven rättspraxis, och dom av den 20 november 2008, Beef Industry Development Society och Barry Brothers, C-209/07, EU:C:2008:643, punkt 21). Det ska särskilt undersökas huruvida de aktuella konkurrensbegränsningarna är en nödvändig följd av dessa syften och huruvida de är proportionerliga i förhållande till dessa syften (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 februari 2002, Wouters m.fl., C-309/99, EU:C:2002:98, punkt 97, och dom av den 18 juli 2006, Meca-Medina och Majcen/kommissionen, C-519/04 P, EU:C:2006:492, punkt 42).

102 I förevarande mål kan ISU anses ha haft rätt att införa regler som syftar till att förhindra att idrottstävlingar och idrottare manipuleras i vadhållningssyfte, i enlighet med IOK:s rekommendationer av den 24 juni 2010, med rubriken ”Sportvadhållning: En utmaning”, och Europarådets konvention om manipulation av idrottstävlingar från år 2014.

103 Även om de begränsningar som följer av det system med förhandstillstånd som är aktuellt i förevarande mål antas vara nödvändiga för att uppnå det legitima målet, nämligen att skydda skridskosportens integritet mot de risker som är förknippade med vadhållning, kvarstår faktum att begränsningarna, bland annat av de skäl som angetts i punkterna 92–95 ovan, går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå ett sådant mål i den mening som avses i den rättspraxis som anförts i punkt 77 ovan.

104 Tribunalen kan således inte godta ISU:s argument att de begränsningar som följer av behörighetsreglerna kan motiveras av målet att skydda skridskosportens integritet mot de risker som är förknippade med vadhållning.

2) Den andra delen: Kritik mot kommissionens åberopande av målet att skydda ISU:s ekonomiska intressen

105 ISU har för det första kritiserat att kommissionen har åberopat hänvisningen till skyddet av ISU:s ekonomiska intressen i 2014 års behörighetsregler till stöd för sin slutsats att behörighetsreglerna hade till syfte att skydda ISU:s ekonomiska intressen. ISU har särskilt gjort gällande att kommissionen felaktigt grundade sig på hänvisningen till ekonomiska intressen i 2014 års behörighetsregler när den drog slutsatsen att behörighetsreglerna syftade till att utestänga alla arrangörer av konkurrerande tävlingar som potentiellt kunde påverka ISU:s ekonomiska intressen, trots att det av de omständigheter under vilka dessa regler utarbetades framgår att de syftade till att säkerställa gemensamma standarder för alla tävlingar som omfattas av ISU:s behörighet.

106 Såsom kommissionen konstaterade i skälen 164 och 165 i det angripna beslutet föreskrevs det i punkt 102.1 a ii), från och med år 2002 och fram till ändringen år 2016, att behörighetsvillkoret var utformat för att ”på lämpligt sätt skydda ISU:s ekonomiska och andra intressen”. Det framgår dessutom av akten i målet att denna formulering infördes år 2002 för att ”klargöra skälen till

behörighetsregeln”. Av detta följer att målet att skydda ekonomiska intressen föregick den ändring som infördes år 2002, eftersom den sistnämnda ändringen endast innebar ett förtydligande av nämnda mål. Kommissionen kunde således, utan att göra sig skyldig till en felaktig bedömning, dra slutsatsen att detta mål existerade från början av överträdelseperioden år 1998 och fram till och med år 2016.

107 Däremot gjorde kommissionen en felaktig bedömning när den i skäl 187 i det angripna beslutet fann att det, trots att hänvisningen till ekonomiska intressen hade tagits bort i 2016 års behörighetsregler, framgick av innehållet i denna version av behörighetsreglerna att dessa fortfarande syftade till att skydda ISU:s ekonomiska intressen. Det går nämligen inte att enbart av den omständigheten att det i punkt 102.1 a ii) i 2016 års behörighetsregler görs en koppling mellan uttrycket ”andra legitima intressen som ISU har” och användningen av ISU:s intäkter dra slutsatsen att behörighetsreglerna sedan år 2016 faktiskt, och i första hand, har syftat till att skydda ISU:s ekonomiska intressen. Detta fel från kommissionens sida påverkar emellertid inte bedömningen av de legitima målen i det angripna beslutet.

108 Såsom ISU har gjort gällande (se punkt 105 ovan) kan det, med hänsyn till idrottens särskilda särdrag, vara nödvändigt att säkerställa att idrottstävlingar följer gemensamma standarder, särskilt för att säkerställa att tävlingarna genomförs på ett rättvist sätt och för att skydda idrottarnas fysiska och moraliska integritet. ISU hade dessutom fog för sin uppfattning att ett system med förhandstillstånd, i syfte att kontrollera att varje arrangör iakttar dessa standarder, var en lämplig mekanism för att säkerställa att detta mål uppnåddes.

109 Även om det skulle visa sig att 2016 års behörighetsregler även syftar till att skydda ISU:s ekonomiska intressen, bör det påpekas att den omständigheten att ett idrottsförbund vill skydda sina ekonomiska intressen inte i sig är konkurrensbegränsande. Såsom kommissionen medgav vid förhandlingen är fullföljandet av ekonomiska mål nämligen något som kännetecknar alla företag, inklusive ett idrottsförbund när det bedriver näringsverksamhet.

110 Såsom kommissionen med rätta påpekade i skälen 255–258 i det angripna beslutet går emellertid systemet med förhandstillstånd, såsom detta har utformats av ISU, utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målet att säkerställa att idrottstävlingar följer gemensamma standarder. För det första åläggs nämligen utomstående arrangörer genom meddelande nr 1974 vissa skyldigheter att lämna ut information av ekonomisk art som går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det åberopade målet. Även om kravet på att lämna ut en preliminär budget skulle kunna motiveras av behovet av att försäkra sig om att en utomstående arrangör har förmågan att anordna en tävling, har ISU inte anfört någon omständighet som gör det möjligt att anse att offentliggörandet av affärsplanen i dess helhet skulle vara nödvändigt för att uppnå ett sådant mål. För det andra har ISU inte anfört någon motivering till varför det i systemet med förhandstillstånd, såsom detta har formaliserats i meddelande nr 1974, föreskrivs en längre och striktare tidsfrist för ingivande av en tillståndsansökan för tävlingar som anordnas av en utomstående aktör (se punkt 14 ovan). För det tredje är de krav som uppställs i meddelande nr 1974 inte uttömmande utan ger ISU ett stort utrymme för skönsmässig bedömning när det fattar beslut om att bifalla eller avslå en ansökan om anordnande av en öppen internationell tävling. För det fjärde föreskrivs det i meddelande nr 1974 inte några exakta tidsfrister för handläggningen av en tillståndsansökan, vilket också kan leda till en godtycklig behandling av tillståndsansökningar.

111 Av detta följer att även om kommissionen felaktigt åberopade målet att skydda ISU:s ekonomiska intressen i samband med prövningen av 2016 års behörighetsregler, gjorde kommissionen en riktig bedömning när den fann att systemet med förhandstillstånd var oproportionerligt, särskilt med hänsyn till det andra påstådda målet med behörighetsreglerna, nämligen att alla tävlingar ska följa gemensamma standarder.

112 ISU har för det andra kritiserat kommissionen för att den av den omständigheten att ISU kunde använda sina egna intäkter för att stödja tävlingar som anordnas av dess medlemsförbund, men inte ställer medel till utomstående aktörers förfogande, drog slutsatsen att syftet med 2016 års behörighetsregler fortfarande var att skydda ISU:s ekonomiska intressen. Enligt ISU innebär detta i praktiken att kommissionen kräver att ISU ska finansiera tävlingar som utomstående aktörer anordnar.

113 I skälen 187 och 220 i det angripna beslutet konstaterade kommissionen dock endast att ISU inte kunde använda de medel som härrörde från ett solidaritetsbidrag som även betalades in av utomstående aktörer för att finansiera sina egna och sina medlemsförbunds tävlingar, när det inte gav utomstående arrangörer samma fördel.

114 Såsom ISU har anfört kan ett idrottsförbund med begränsade intäkter visserligen åberopa rätten att använda solidaritetsavgiften för att finansiera de tävlingar som enligt ISU förtjänar en sådan finansiering och därigenom beröva andra denna möjlighet. Med hänsyn till ISU:s roll som tävlingsarrangör och dess befogenhet att godkänna tävlingar som anordnas av utomstående aktörer, är ISU emellertid skyldigt att säkerställa att konkurrensen mellan de ekonomiska aktörerna inte snedvrids i den mening som avses i rättspraxis (se punkterna 72 och 73 ovan). Kommissionen gjorde därför en riktig bedömning när den fann att ISU som villkor för att bevilja utomstående aktörer tillstånd att anordna tävlingar inte kan kräva att dessa betalar en solidaritetsavgift som endast används för att finansiera ISU:s och dess medlemsförbunds tävlingar. Argumentet att kommissionen skulle ha krävt att ISU ska finansiera tävlingar som arrangeras av utomstående aktörer måste således underkännas, eftersom ISU inte har framfört någon annan kritik mot skälen 187 och 220 i det angripna beslutet angående solidaritetsbidraget.

3. Övriga omständigheter rörande det sammanhang i vilket behörighetsreglerna ingår

115 ISU har gjort gällande att kommissionen inte har gjort en tillräckligt ingående bedömning av den relevanta marknaden med hänsyn till sammanhanget. ISU anser framför allt att kommissionen felaktigt underlät att ta hänsyn till de konståkningstävlingar som ISU hade godkänt.

116 Konståkningstävlingar ingår dock inte i den relevanta marknaden såsom denna har definierats av kommissionen, det vill säga den globala marknaden för organisering och kommersiellt utnyttjande av hastighetsåkning på skridskor, en definition som ISU inte har bestritt.

117 Domstolen har visserligen redan, inom en bedömning av konkurrensbegränsning genom syfte, slagit fast att alla relevanta omständigheter ska beaktas, inbegripet, bland annat, de aktuella tjänsternas beskaffenhet, de faktiska villkoren på marknaderna och deras struktur, samt det ekonomiska och juridiska sammanhang som samordningen ingår i, och att det härvid saknar betydelse huruvida denna omständighet är hänförlig till den relevanta marknaden (dom av den 11 september 2014, CB/kommissionen, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, punkt 78). I det mål som gav upphov till denna rättspraxis förekom emellertid interaktion mellan den relevanta marknaden och en separat närliggande marknad, vilket inte är styrkt i förevarande mål. Enbart den omständigheten att ISU även är behörigt organ för konståkning och att samma behörighetsregler är tillämpliga på båda idrottsgrenarna räcker inte för att styrka en sådan interaktion. Kommissionen var således inte skyldig att beakta de tävlingar som ISU hade godkänt på en annan marknad än den relevanta marknaden.

118 Såsom har angetts i punkterna 86–89 ovan innebar behörighetsreglerna inte, vare sig före eller efter offentliggörandet av meddelande nr 1974, att ISU:s regleringsfunktion förbands med nödvändiga garantier för att säkerställa att utomstående aktörer gavs faktiskt tillträde till den relevanta marknaden. Med hänsyn till att det saknades objektiva, öppna, icke-diskriminerande och

kontrollerbara kriterier för beviljande av tillstånd begränsades över huvud taget inte ISU:s stora utrymme för skönsmässig bedömning vid bifall eller avslag på ansökningar om anordnande av sådana tävlingar.

119 Härav följer att den omständigheten att ISU kunde godkänna konståkningstävlingar, även om dessa var helt självständiga tävlingar, saknar relevans för bedömningen av det sammanhang i vilket behörighetsreglerna ingår. Denna omständighet påverkar nämligen inte slutsatsen att ISU:s system med förhandstillstånd gör det möjligt för ISU att snedvrida konkurrensen på den relevanta marknaden genom att gynna sina egna tävlingar på bekostnad av tävlingar som erbjuds av utomstående aktörer och att dessa regler således inte säkerställer ett faktiskt tillträde till den marknaden.

120 Mot bakgrund av det ovan anförda gjorde kommissionen en riktig bedömning när den fann att behörighetsreglerna har till syfte att begränsa konkurrensen. Med hänsyn till behörighetsreglernas innehåll och syfte samt det sammanhang i vilket reglerna ingår, är de tillräckligt skadliga för konkurrensen för att de ska anses utgöra en konkurrensbegränsning genom syfte i den mening som avses i artikel 101 FEUF.

121 Eftersom en prövning av innehållet i och syftet med behörighetsreglerna och det sammanhang i vilket dessa regler ingår ger tillräckligt stöd för bedömningen att det föreligger en konkurrensbegränsning genom syfte, saknas det anledning att pröva ISU:s argument angående kommissionens slutsatser om ISU:s avsikt att utestänga utomstående arrangörer. Det är nämligen inte nödvändigt att bevisa denna avsikt för att fastställa att en företagssammanslutnings beslut utgör en konkurrensbegränsning genom syfte (se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 april 2006, General Motors/kommissionen, C-551/03 P, EU:C:2006:229, punkt 77); de argument som ISU har anfört mot denna del av prövningen av konkurrensbegränsning genom syfte är därmed verkningslösa.

122 Talan kan följaktligen inte vinna bifall såvitt avser den andra och den fjärde grunden.

123 Eftersom kommissionen har visat att det föreligger en konkurrensbegränsning genom syfte, saknas det anledning att undersöka dess verkningar på konkurrensen (dom av den 26 november 2015, Maxima Latvija, C-345/14, EU:C:2015:784, punkt 17, och dom av den 20 januari 2016, Toshiba Corporation/kommissionen, C-373/14 P, EU:C:2016:26, punkt 25). Det är således inte nödvändigt att pröva ISU:s tredje grund om att kommissionen felaktigt har dragit slutsatsen att behörighetsreglerna fått till följd att konkurrensen begränsas.

C. Den femte grunden: Beslutet att inte godkänna evenemanget Dubai Grand Prix 2014 omfattas inte av det territoriella tillämpningsområdet för artikel 101 FEUF

124 ISU har gjort gällande att beslutet att inte godkänna evenemanget Dubai Grand Prix inte omfattas av det territoriella tillämpningsområdet för artikel 101 FEUF, eftersom denna tävling skulle äga rum utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

125 Tribunalen erinrar inledningsvis om att det följer av rättspraxis att kommissionens behörighet med stöd av internationell rätt att konstatera och vidta sanktionsåtgärder mot beteenden utanför unionen kan styrkas antingen med genomförandekriteriet eller med kriteriet om kvalificerade effekter (dom av den 6 september 2017, Intel/kommissionen, C-413/14 P, EU:C:2017:632, punkterna 40–47). Enligt genomförandekriteriet motiveras kommissionens behörighet av var det kritiserade beteendet ägt rum (dom av den 31 mars 1993, Ahlström Osakeyhtiö m.fl./kommissionen, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 och C-125/85–C-129/85, EU:C:1993:120, punkt 16). Enligt kriteriet om kvalificerade effekter kan kommissionen även motivera sin behörighet om beteendet riskerar att få väsentliga, omedelbara och förutsebara effekter inom unionen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 september 2017, Intel/kommissionen, C-413/14 P, EU:C:2017:632, punkterna 48–53).

126 I förevarande mål konstaterade kommissionen i artikel 1 i det angripna beslutet att ISU hade ”åsidosatt artikel 101 FEUF genom att anta och tillämpa regler om behörighet …” Denna slutsats ska tolkas mot bakgrund av skälen i det angripna beslutet.

127 Även om ISU:s beslut avseende Dubai Grand Prix visserligen kritiseras på flera punkter i det angripna beslutet, kvarstår faktum att det angripna beslutet inte riktas mot ISU:s avslagsbeslut avseende Dubai Grand Prix som sådant. Kommissionen har nämligen endast använt sig av ISU:s beslut att inte godkänna Dubai Grand Prix för att visa på vilket sätt ISU tillämpar behörighetsreglerna i praktiken (se, bland annat, skälen 175, 176, 199–205, 232–235 och 243 i det angripna beslutet).

128 Eftersom det angripna beslutet avser behörighetsreglerna, och inte Dubai Grand Prix, är den relevanta frågan inte huruvida denna tävling skulle ha ägt rum inom eller utanför EES, utan huruvida kommissionen var behörig att i enlighet med den rättspraxis som anförts i punkt 125 ovan pröva huruvida behörighetsreglerna var förenliga med artikel 101 FEUF.

129 Med beaktande av bland annat de stränga och oproportionerliga sanktionsåtgärder som föreskrivs för det fall skridskoåkare deltar i tävlingar som inte har godkänts av ISU samt avsaknaden av objektiva, öppna, icke-diskriminerande och kontrollerbara tillståndskriterier, hindrar behörighetsreglerna skridskoåkare från att erbjuda sina tjänster till arrangörer av internationella tävlingar i hastighetsåkning på skridskor som ISU inte har godkänt, och hindrar därmed nämnda arrangörer från att anlita skridskoåkarnas tjänster för konkurrerande tävlingar inom eller utanför EES. Behörighetsreglerna kan följaktligen få omedelbara, väsentliga och förutsebara verkningar inom unionen i den mening som avses i rättspraxis (se punkt 125 ovan). Kommissionen var följaktligen behörig att anta det angripna beslutet och beslutet strider inte mot det territoriella tillämpningsområdet för artikel 101 FEUF.

130 Talan kan följaktligen inte vinna bifall såvitt avser den femte grunden.

D. Den sjätte grunden: Slutsatsen att ISU:s skiljedomsregler förstärker konkurrensbegränsningarna är felaktig

131 Genom sin sjätte grund har ISU gjort gällande att slutsatsen i avsnitt 8.7 i det angripna beslutet, nämligen att skiljedomsreglerna förstärker de konkurrensbegränsningar som följer av behörighetsreglerna, saknar grund och ska lämnas utan avseende.

132 Kommissionen har i första hand gjort gällande att den sjätte grunden inte kan tas upp till sakprövning, på grund av att ISU inte har yrkat att slutsatserna avseende skiljedomsreglerna ska ogiltigförklaras. Vid förhandlingen förklarade kommissionen dessutom att dess analys i avsnitt 8.7 i det angripna beslutet hade gjorts för fullständighetens skull och att slutsatsen i detta avsnitt, avseende skiljedomsreglerna, således inte utgjorde en del av den konstaterade överträdelsen. Mot bakgrund av detta har kommissionen yrkat att tribunalen ska slå fast att denna grund är verkningslös och därmed lämna den utan avseende. Enligt rättspraxis är frågan huruvida en åberopad grund är verkningslös nämligen kopplad till frågan huruvida grunden, om den anses motiverad, kan medföra att sökandens yrkande om ogiltigförklaring bifalls och inte till frågan om vilket intresse sökanden kan ha av att väcka en sådan talan eller av att åberopa en viss grund, varvid dessa frågor avser grundens respektive talans upptagande till prövning i sak (dom av den 21 september 2000, EFMA/rådet, C-46/98 P, EU:C:2000:474, punkt 38).

133 I andra hand har kommissionen i sitt svaromål även gjort gällande att talan under alla omständigheter inte kan vinna bifall såvitt avser den sjätte grunden.

1. Huruvida den sjätte grunden är verkningslös

134 Som svar på en fråga som ställdes till ISU vid förhandlingen bekräftade ISU att dess begäran att inte beakta avsnitt 8.7 i det angripna beslutet i själva verket syftade till att få det angripna beslutet ogiltigförklarat i den del detta grundade sig på de skäl som anges i den punkten.

135 I artikel 1 i det angripna beslutet slås det fast att ISU har överträtt ”artikel 101 [FEUF] och artikel 53 i EES-avtalet genom att anta och tillämpa behörighetsreglerna, särskilt punkterna 102 och 103 i ISU:s allmänna föreskrifter från 2014 och ISU:s allmänna föreskrifter från 2016, beträffande hastighetsåkning på skridskor”. Av avsnitt 8.6 i det angripna beslutet, med rubriken ”Slutsats om artikel 101 [FEUF] och artikel 53.1 i EES-avtalet”, framgår dessutom att artikel 1 i det angripna beslutet grundar sig på motiveringen i avsnitten 8.3–8.5 i det angripna beslutet.

136 Bedömningen av skiljedomsreglerna återfinns däremot i ett avsnitt som kommer efter slutsatsen att det föreligger en konkurrensbegränsning, nämligen i avsnitt 8.7 i det angripna beslutet. I detta avsnitt drog kommissionen inte slutsatsen att skiljedomsreglerna utgjorde en separat överträdelse av konkurrensrätten, utan endast att dessa förstärkte de konkurrensbegränsningar som ISU:s behörighetsregler hade gett upphov till.

137 Härav följer, vilket kommissionen medgav vid förhandlingen, att avsnitt 8.7 i det angripna beslutet, som rör skiljedomsreglerna, är överflödigt såvitt avser den konstaterade överträdelsen eftersom detta avsnitt, även om det anses innehålla en oriktig bedömning, inte gör det möjligt att ifrågasätta förekomsten av en konkurrensbegränsning som sådan. Den omständigheten att nämnda avsnitt är rättsstridigt kan följaktligen inte leda till ogiltigförklaring av artikel 1 i det angripna beslutet. ISU:s sjätte grund, i den del den åberopats till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av artikel 1 i det angripna beslutet, är därför verkningslös.

138 Enligt artikel 2 i det angripna beslutet är ISU emellertid skyldigt att bland annat upphöra med den överträdelse som avses i artikel 1 och avstå från att upprepa varje handling eller beteende som har samma eller motsvarande syfte eller verkan. Denna artikel ska läsas mot bakgrund av skälen 338–342 i det angripna beslutet, i vilka det fastställs vilka åtgärder ISU ska vidta för att fullgöra skyldigheten att upphöra med överträdelsen. I dessa skäl angav kommissionen emellertid att ISU i princip endast kunde få överträdelsen att upphöra och samtidigt behålla sitt system med förhandstillstånd om ISU gjorde väsentliga ändringar av inte bara behörighetsreglerna och meddelande nr 1974, utan även av sina skiljedomsregler.

139 För att ISU ska ha rätt att behålla sitt system med förhandstillstånd har kommissionen således krävt en väsentlig ändring av bland annat ISU:s skiljedomsregler. Härav följer att avsnitt 8.7 i det angripna beslutet utgör ett nödvändigt stöd för artikel 2 i beslutet.

140 I motsats till vad kommissionen har gjort gällande är den sjätte grunden således inte verkningslös i den del den åberopats till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av artikel 2 i det angripna beslutet.

2. Prövning i sak

141 Vad gäller frågan huruvida det finns fog för denna grund har ISU gjort gällande att avsnitt 8.7 i det angripna beslutet innehåller två oriktiga bedömningar. Dels har kommissionen felaktigt dragit slutsatsen att skiljedomsreglerna försvårar ett effektivt domstolsskydd mot ett potentiellt konkurrensbegränsande beslut från ISU, dels har kommissionen gjort gällande att detta avsnitt inte är relevant, eftersom den inte anser att användningen av skiljeförfarandet vid CAS utgör en överträdelse av artikel 101 FEUF.

142 Såsom framgår av punkt 132 ovan har kommissionen medgett att skiljedomsreglerna inte utgör en överträdelse av artikel 101 FEUF. Kommissionen har emellertid försvarat sin bedömning i avsnitt 8.7 i det angripna beslutet och genmält att den var behörig att genomföra den omtvistade analysen.

143 Kommissionen har i sina inlagor bland annat hävdat att den hade kunnat betrakta skiljedomsreglerna som en försvårande omständighet i den mening som avses i punkt 28 i riktlinjerna för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 23.2 a i förordning nr 1/2003 (EUT C 210, 2006, s. 2) (nedan kallade 2006 års riktlinjer), om den hade beslutat att ålägga en sådan sanktionsåtgärd.

144 I det angripna beslutet används emellertid inte begreppet försvårande omständighet och det hänvisas inte till 2006 års riktlinjer.

145 Det ska emellertid erinras om att kommissionen, efter att ha dragit slutsatsen att behörighetsreglerna begränsade konkurrensen, konstaterade att skiljedomsreglerna förstärkte de begränsningar som behörighetsreglerna hade gett upphov till. Om systemet med förhandstillstånd skulle behållas ansåg kommissionen dessutom att väsentliga ändringar behövde göras av behörighetsreglerna, meddelande nr 1974 och skiljedomsreglerna.

146 Även om kommissionen i förevarande fall inte utdömde böter, efter att ha övervägt att göra det i samband med meddelandet om invändningar, är det ändå så att den omständigheten att kommissionen ansåg att skiljedomsreglerna förstärkte de begränsningar som behörighetsreglerna hade gett upphov till fick kommissionen att utvidga omfattningen av de skyldigheter som åligger ISU genom att som villkor för att ISU skulle få behålla sitt system med förhandstillstånd kräva att ISU, bland annat, ändrade dessa regler.

147 I princip fortsatte kommissionen således att följa logiken i 2006 års riktlinjer om beaktande av försvårande omständigheter vid bötesberäkningen, trots att den i slutändan valde att inte utdöma några böter i det angripna beslutet.

148 Även om det antas att kommissionen, vilket den har hävdat, utvidgade de skyldigheter som åligger ISU genom att utgå från 2006 års riktlinjer och således kunde åberopa tillämpningen av dessa riktlinjer utan att ändra motiveringen, finner tribunalen att kommissionen gjorde en felaktig bedömning när den fann att ISU:s skiljedomsregler utgjorde en försvårande omständighet i den mening som avses i 2006 års riktlinjer.

149 Även om det är riktigt att riktlinjerna inte utgör den rättsliga grunden för kommissionens beslut, kvarstår det faktum att kommissionen genom att anta sådana förhållningsregler och, genom deras offentliggörande, tillkännage att den kommer att tillämpa dem, begränsar sitt utrymme för skönsmässig bedömning. Kommissionen riskerar således att sanktionsåtgärder vidtas mot institutionen i fråga på grund av att den åsidosatt allmänna rättsprinciper såsom likabehandlingsprincipen eller principen om skydd för berättigade förväntningar om den frångår dessa regler. Det kan följaktligen inte uteslutas att sådana förhållningsregler med allmän räckvidd, under vissa förutsättningar och beroende på deras innehåll, kan ha rättsverkningar (se, för ett liknande resonemang, dom av den 28 juni 2005, Dansk Rørindustri m.fl./kommissionen, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P och C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkterna 209–211).

150 Punkt 28 i 2006 års riktlinjer har följande lydelse:

”Grundbeloppet kan höjas om kommissionen konstaterar att det finns försvårande omständigheter, till exempel följande:

– Ett företag fortsätter med eller upprepar en identisk eller liknande överträdelse efter det att kommissionen eller en nationell konkurrensmyndighet har konstaterat att företaget har överträtt bestämmelserna i [artikel 101 FEUF] eller [artikel 102 FEUF] i fördraget. Grundbeloppet höjs med upp till 100 % för varje överträdelse som fastställs.

– Företaget vägrar att samarbeta eller hindrar kommissionens undersökning.

– Företaget har haft en ledande roll, eller initiativet, vid överträdelsen. Kommissionen riktar också särskild uppmärksamhet mot alla åtgärder som vidtas för att tvinga andra företag att delta i överträdelsen och/eller alla vedergällningsåtgärder som vidtas mot andra företag för att få dem [att] hålla sig till det beteende som utgör överträdelsen.”

151 Användningen av uttrycket ”till exempel” i punkt 28 första stycket i 2006 års riktlinjer visar att det rör sig om en icke uttömmande förteckning över försvårande omständigheter (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 juli 2013, Team Relocations m.fl./kommissionen, C-444/11 P, ej publicerad, EU:C:2013:464, punkt 105).

152 Det ska emellertid konstateras att de försvårande omständigheter som anges i förteckningen i punkt 28 i 2006 års riktlinjer har det gemensamt att de beskriver rättsstridiga beteenden eller omständigheter som medför att överträdelsen blir mer skadlig och som motiverar en särskild påföljd som tar sig uttryck i en höjning av böterna för det ansvariga företaget. I punkt 4 i 2006 års riktlinjer innebär kommissionens befogenhet att ålägga böter på en tillräckligt avskräckande nivå att det är nödvändigt att justera grundbeloppet för alla böter med beaktande av bland annat eventuella försvårande omständigheter i samband med överträdelsen.

153 Härav följer att endast sådana olagliga beteenden eller förhållanden som gör överträdelsen mer skadlig, såsom de tre omständigheter som räknas upp i punkt 28 i riktlinjerna, kan motivera att de böter som åläggs för en överträdelse av unionens konkurrensrätt höjs, eftersom ingen kan avskräckas från ett lagligt eller icke skadligt beteende.

154 I förevarande mål påpekar tribunalen för det första, såsom kommissionen har medgett i skäl 269 i det angripna beslutet, att ett skiljeförfarande är en allmänt accepterad metod för tvistlösning som har bindande verkan och att ingåendet av en skiljeklausul inte i sig begränsar konkurrensen.

155 För det andra konstaterar tribunalen, såsom framgår av skäl 286 i det angripna beslutet och i motsats till vad ISU har gjort gällande, att kommissionen inte ansåg att ISU:s skiljedomsregler innebar ett åsidosättande av idrottares rätt till en rättvis rättsprocess.

156 För det tredje framhåller tribunalen att den tvingande karaktären av skiljeförfarandet och den omständigheten att CAS enligt skiljedomsreglerna har exklusiv behörighet att pröva tvister avseende beslut om behörighet som fattats av ISU kan motiveras av berättigade intressen som har samband med idrottens särskilda särdrag. Det ska i detta avseende påpekas att Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (nedan kallad Europadomstolen) gjorde just den bedömningen i ett mål som bland annat rörde skiljedomsregler. Europadomstolen medgav att det fanns ett bestämt intresse av att tvister som uppkommer inom ramen för professionell idrott, särskilt sådana som har en internationell dimension, kan hänskjutas till en specialdomstol som kan avgöra tvister på ett snabbt och ekonomiskt sätt. Europadomstolen tillade att internationella sportevenemang på hög nivå anordnas i olika länder av organisationer med säte i olika stater, och att evenemangen ofta är öppna för idrottare från hela

världen. En gemensam och specialiserad internationell skiljedomstol ger därför en viss processuell enhetlighet och stärker rättssäkerheten (Europadomstolen, 2 oktober 2018, Mutu och Pechstein mot Schweiz, CE:ECHR:2018:1002JUD004057510, § 98).

157 För det fjärde påpekar tribunalen att EU-domstolen redan har slagit fast att var och en har rätt att vid nationell domstol begära ersättning för uppkommen skada när det föreligger ett orsakssamband mellan skadan och en kartell eller något annat förfarande som är förbjudet enligt artikel 101 FEUF (dom av den 5 juni 2014, Kone m.fl., C-557/12, EU:C:2014:1317, punkt 22).

158 Den rätt som var och en har att begära ersättning för en sådan skada förstärker nämligen den verkningsfulla karaktären av unionens konkurrensregler genom att den avskräcker från sådana, ofta hemliga, avtal eller förfaranden som kan begränsa eller snedvrida konkurrensen och bidrar följaktligen till att bevara en effektiv konkurrens i unionen (dom av den 20 september 2001, Courage och Crehan, C-453/99, EU:C:2001:465, punkt 27, och dom av den 5 juni 2014, Kone m.fl., C-557/12, EU:C:2014:1317, punkt 23).

159 Även om det i förevarande mål är riktigt att skiljedomsreglerna inte gör det möjligt för skridskoåkare att vid nationell domstol väcka talan om ogiltigförklaring av ett beslut om tävlingsförbud som strider mot artikel 101.1 FEUF, har skridskoåkarna i enlighet med den rättspraxis som anförts i punkterna 157 och 158 ovan möjlighet att väcka skadeståndstalan vid nationell domstol. Dessutom kan även utomstående arrangörer väcka en skadeståndstalan om de anser att ett beslut att inte bevilja tävlingstillstånd strider mot artikel 101.1 FEUF. I så fall är den nationella domstolen inte bunden av CAS bedömning av huruvida beslutet att inte bevilja tävlingstillstånd eller att meddela tävlingsförbud är förenligt med unionens konkurrensrätt, och den nationella domstolen kan, i förekommande fall, begära ett förhandsavgörande från EU-domstolen i enlighet med artikel 267 FEUF.

160 Tribunalen påpekar dessutom att skridskoåkare och utomstående arrangörer som har varit föremål för ett beslut om tävlingsförbud respektive inte beviljats tävlingstillstånd i strid med artikel 101.1 FEUF även kan inge ett klagomål till en nationell konkurrensmyndighet eller till kommissionen, vilket klagandena har gjort i förevarande mål. Om den myndighet som handlägger ärendet var tvungen att fatta ett beslut kan detta beslut, i förekommande fall, fortfarande bli föremål för prövning vid unionsdomstolarna. Unionsdomstolarna kan nämligen behöva uttala sig om en sådan fråga inom ramen för en talan om ogiltigförklaring av ett kommissionsbeslut eller efter en begäran om förhandsavgörande från en nationell domstol som har att pröva en talan som riktas mot ett beslut meddelat av en nationell konkurrensmyndighet.

161 Av övervägandena i punkterna 157–160 ovan följer, i motsats till vad kommissionen har gjort gällande, att användningen av CAS skiljedomssystem inte innebär att den fulla verkan av unionens konkurrensrätt äventyras.

162 Denna slutsats påverkas inte av den rättspraxis som kommissionen har åberopat. Till skillnad från de omständigheter som var aktuella i domen av den 6 mars 2018, Achmea (C-284/16, EU:C:2018:158, punkt 55), har inrättandet av CAS nämligen inte sitt ursprung i ett fördrag genom vilket medlemsstaterna samtyckt till att undanta tvister som rör tillämpning eller tolkning av konkurrensrätten från sina egna domstolars behörighet och följaktligen från det system med rättsmedel som de enligt artikel 19.1 andra stycket FEU är skyldiga att fastställa inom de områden som omfattas av unionsrätten.

163 Av det ovan anförda följer att den omständigheten att skiljedomsreglerna gav CAS exklusiv behörighet att pröva lagenligheten av beslut om att utestänga idrottare från tävlingar, och den omständigheten att skiljeförfarandet i förevarande mål är obligatoriskt, inte utgör otillåtna omständigheter som gör den överträdelse som konstaterats i förevarande mål mer skadlig, vilket de omständigheter som räknas upp i den mening som avses i punkt 28 i 2006 års riktlinjer gör. Det fanns således inte skäl för

kommissionen att anse att skiljedomsreglerna utgjorde en försvårande omständighet och kommissionen kunde följaktligen inte dra slutsatsen att skiljedomsreglerna förstärkte de konkurrensbegränsningar som behörighetsreglerna hade gett upphov till.

164 Av detta följer att talan ska bifallas såvitt avser ISU:s sjätte grund, enligt vilken slutsatsen i avsnitt 8.7 i det angripna beslutet saknar grund.

E. Den sjunde grunden: Överträdelse av artikel 7.1 andra meningen i förordning nr 1/2003

165 Som sjunde grund har ISU gjort gällande att artikel 2 i det angripna beslutet är rättsstridig och att kommissionen har åsidosatt artikel 7 i förordning nr 1/2003 genom att ålägga ISU korrigeringsåtgärder som inte har något samband med den påstådda överträdelsen. ISU har särskilt hävdat att kommissionen, i strid med artikel 7.1 i förordning nr 1/2003, felaktigt ålade ISU att ändra behörighetsreglerna, trots att de delar av reglerna som ändringarna skulle avse inte utgjorde överträdelser. Eftersom kommissionen inte har konstaterat att skiljedomsreglerna utgör en överträdelse, kan den inte heller ålägga ISU att ändra dessa.

166 Kommissionen har genmält att den inte har ålagt ISU några korrigeringsåtgärder. Kommissionen har vidhållit att den endast krävde att ISU skulle upphöra med överträdelsen i enlighet med artikel 7.1 första meningen i förordning nr 1/2003, samtidigt som ISU gavs möjlighet att välja hur överträdelsen skulle upphöra.

167 Tribunalen erinrar om att artikel 7.1 i förordning nr 1/2003 har följande lydelse:

”Om kommissionen till följd av ett klagomål eller på eget initiativ konstaterar att bestämmelserna i [artiklarna 101 eller 102 FEUF] har överträtts, får den genom beslut ålägga de berörda företagen eller företagssammanslutningarna att upphöra med överträdelsen. För detta ändamål får kommissionen ålägga dem alla åtgärder som hänför sig till företagets agerande (beteendemässiga åtgärder) eller strukturella åtgärder som är proportionerliga mot överträdelsen och nödvändig för att få denna att upphöra …”

168 Villkoret i denna bestämmelse om att åtgärderna ska stå i proportion till den begångna överträdelsen innebär att de ålägganden som åläggs företagen för att en överträdelse av konkurrensrätten ska upphöra inte får gå utöver vad som är ändamålsenligt och nödvändigt för att uppnå det eftersträvade målet, nämligen återställandet av iakttagandet av de föreskrifter som det i förevarande fall brutits mot (dom av den 6 april 1995, RTE och ITP/kommissionen, C-241/91 P och C-242/91 P, EU:C:1995:98, punkt 93).

169 I artikel 2 i det angripna beslutet ålade kommissionen ISU att upphöra med den konstaterade överträdelsen och att hädanefter avstå från att vidta åtgärder med samma eller motsvarande syfte eller verkan. I skäl 339 i det angripna beslutet konstaterade kommissionen att det fanns ”mer än ett sätt” att upphöra med den konstaterade överträdelsen, och angav därefter två av dessa. För det första ansåg kommissionen således att ISU kunde avskaffa sitt system med förhandstillstånd och tillhörande sanktionssystem. För det fall ISU valde att behålla sitt system med förhandstillstånd angav kommissionen, i skäl 339 i det angripna beslutet, för det andra att ISU ”endast” kunde få överträdelsen att upphöra genom att göra väsentliga ändringar av behörighetsreglerna, ”ISU:s skiljedomsregler” och de kriterier för godkännande som fastställts i meddelande nr 1974, samtidigt som den räknade upp ett antal åtgärder som ISU skulle behöva vidta för att göra detta.

170 Det ska inledningsvis konstateras att eftersom kommissionen gjorde en riktig bedömning när den fann att det förelåg en konkurrensbegränsning genom syfte, kan talan inte vinna bifall såvitt avser förevarande grund, i den del kommissionen kritiseras för att ha ålagt ISU åtgärder som inte motsvarar ett konstaterande av en överträdelse.

171 Som kommissionen påpekade vid förhandlingen, som svar på en skriftlig fråga från tribunalen, utgör däremot skiljedomsreglerna inte en del av den konstaterade överträdelsen och kommissionen gjorde, såsom framgår av punkt 163 ovan, en felaktig bedömning när den fann att skiljedomsreglerna förstärkte denna överträdelse.

172 I skäl 339 i det angripna beslutet gjorde kommissionen emellertid bedömningen att det endast var möjligt att upprätthålla systemet med förhandstillstånd om ISU ändrade skiljedomsreglerna (se punkt 169 ovan). En sådan motivering, tolkad mot bakgrund av artikel 2 i det angripna beslutet, i vilken ISU åläggs att upphöra med överträdelsen och underrätta kommissionen om de åtgärder som vidtagits i detta syfte, har bindande verkan även om det, såsom kommissionen har påstått, antas att denna begäran om ändring av skiljedomsreglerna inte utgör en ”korrigeringsåtgärd” i den mening som avses i artikel 7.1 andra meningen i förordning nr 1/2003.

173 Av det ovan anförda följer att kommissionen felaktigt krävde att ISU skulle ändra skiljedomsreglerna, som inte förstärkte den konstaterade överträdelsens svårighetsgrad och dessutom inte utgjorde en del av denna.

174 Talan ska således delvis bifallas såvitt avser den sjunde grunden, i den del kommissionen har krävt en väsentlig ändring av skiljedomsreglerna om systemet med förhandstillstånd fortsätter att tillämpas, medan talan ska ogillas i övrigt såvitt avser denna grund.

F. Den åttonde grunden: Vitesföreläggandet saknar giltig rättslig grund

175 ISU har gjort gällande att kommissionen inte kunde ålägga ISU vite, och det av två skäl. Dels är de ålagda åtgärderna vaga och oprecisa, dels är de inte knutna till den konstaterade överträdelsen.

176 För det första har kommissionen, såsom framgår av prövningen av den sjunde grunden, lämnat tillräckligt exakta uppgifter om vilka åtgärder ISU skulle vidta för att få den konstaterade överträdelsen att upphöra. ISU:s argument att kommissionen inte kunde ålägga vite på grund av att åtgärderna var vaga och oprecisa kan således inte godtas.

177 För det andra erinrar tribunalen om att när kommissionen antar ett beslut med tillämpning av artikel 7 i förordning nr 1/2003 kan den, enligt artikel 24.1 a i samma förordning, ålägga företag och företagssammanslutningar vite för att tvinga dem att upphöra med en överträdelse av bestämmelserna i artiklarna 101 eller 102 FEUF. Såsom har angetts inom ramen för den sjunde grunden utgör skiljedomsreglerna emellertid inte en del av den konstaterade överträdelsen, vilket innebär att kommissionen inte kunde kräva att ISU skulle ändra dessa och följaktligen att kommissionen inte kunde ålägga ISU ett vite kopplat till kravet på ändring av dessa regler.

178 Talan ska således delvis bifallas såvitt avser den åttonde grunden, i den del denna grund avser åläggande av vite för det fall ISU inte ändrar sina skiljedomsregler. Talan ska ogillas i övrigt såvitt avser denna grund.

V. Slutsatser med avseende på utgången i målet

179 ISU:s yrkande om ogiltigförklaring av artikel 1 i det angripna beslutet ska ogillas.

180 Däremot framgår det av prövningen av den sjätte och den sjunde grunden att kommissionen gjorde en felaktig bedömning när den fann att skiljedomsreglerna förstärkte de konkurrensbegränsningar som följer av behörighetsreglerna och att den felaktigt krävde en väsentlig ändring av ISU:s skiljedomsregler, trots att dessa inte utgjorde en del av den överträdelse som konstaterades i artikel 1 i det angripna beslutet. Artikel 2 i det angripna beslutet ska därför delvis ogiltigförklaras.

181 Av prövningen av den åttonde grunden följer slutligen att artikel 4 i det angripna beslutet, i vilken vite föreskrivs för det fall artikel 2 inte iakttas, delvis ska ogiltigförklaras, i det att denna artikel är knuten till kravet på ändring av skiljedomsreglerna.

Rättegångskostnader

182 Enligt artikel 134.3 i rättegångsreglerna ska vardera rättegångsdeltagare bära sina rättegångskostnader, om deltagarna ömsom tappar målet på en eller flera punkter.

183 ISU har tappat målet såvitt avser yrkandet om ogiltigförklaring av artikel 1 i det angripna beslutet och har delvis vunnit bifall till sitt yrkande om ogiltigförklaring av artiklarna 2 och 4 i nämnda beslut. Vardera parten ska därför bära sina rättegångskostnader.

184 Enligt artikel 138.3 i rättegångsreglerna får tribunalen besluta att även andra intervenienter än medlemsstater och institutioner ska bära sina rättegångskostnader. Med hänsyn till omständigheterna i förevarande mål beslutar tribunalen att intervenienterna ska bära sina rättegångskostnader.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (fjärde avdelningen i utökad sammansättning)

följande:

1) **Artiklarna 2 och 4 i kommissionens beslut C(2017) 8230 final av den 8 december 2017 om ett förfarande enligt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet (ärende AT/40208 – Internationella skridskoförbundets behörighetsregler) ogiltigförklaras, i den del kommissionen, genom att kräva att International Skating Union vid äventyr av vite upphör med den konstaterade överträdelsen, hänvisar till skiljedomsreglerna och kräver att dessa ska ändras för det fall systemet med förhandstillstånd behålls.**

2) **Talan ogillas i övrigt.**

3) **International Skating Union och Europeiska kommissionen ska bära sina rättegångskostnader.**

4) **European Elite Athletes Association, Jan Hendrik Tuitert och Niels Kersholt ska bära sina rättegångskostnader.**

Gervasoni Madise Nihoul

Frendo Martín y Pérez de Nanclares

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 16 december 2020.

Underskrifter